

TIDNINGEN

afasi

Medlemstidning för Afasiförbundet & Talknuten

1 2022

**Christian har
vinnarskalle**

Återstart

Ny forskning
– om afasi och
språkstörning/DLD

Omslagsbild Christian Kjellman
Foto. Carina Järvenhag

Tidningen Afasi

Ansvarig utgivare

Berit Robrandt Ahlberg

Redaktör

Linda Bergfeldt

Redaktionsråd

Berit Robrandt Ahlberg

Ann Ander

Karin Zätterman

Utgivare

Afasiförbundet i Sverige

Telefon: 08-545 663 60

Bankgiro: 733 - 0483

Swishkonto: 123 514 21 61

Layout

Katya Högberg

Tryck

Åtta.45 Tryckeri AB

Miljömärkt trycksak, 3041 0001

Annonser

Telefon: 08-545 663 60

Ge en gåva till Afasifonden

Bankgiro: 5666 - 8726

Swishkonto: 123 576 32 71

Prenumerationspris

240 kronor per år

Tidningen Afasi kommer ut
fyra gånger per år

ISSN 2001-9564

Nästa nummer av
Tidningen Afasi
kommer ut 25 april

Innehåll:

Ledare	3
Jämlig hälsa blir en av de fem viktigaste valfrågorna	4
Nya aktiviteter med återstartsbidraget	5
Det bästa är vår gemenskap	9
Här får saker och ting ta tid	12
Del 1: Kommunikation vid svår afasi	14
Omfattande arbete med nytt afasitest	17
Taltidning i nytt format	18
Tidningen Afasi korsord #1	19
Viktig kartläggning om språkstörning	20
Annons	24
Logoped i skola och förskola	25
Afasilinjerna hittar nya vägar	28
Bättre akut strokevård	31
Tidningen Afasi lätt korsord #1	32

Taltidning & ljudfil

Tidningen Afasi går att få som Taltidning.

Den finns även som ljudfil på:

www.afasi.se/afasiforbundet/tidningen-afasi

Följ

afasiforbundet_talknuten
på Instagram

Det bästa är vår gemenskap

Christian Kjellman var bara 34 år och aktiv som innebandyspelare när han 2019 fick en stroke. Han har också överlevt två stora hjärtoperationer och en allvarlig bakterieinfektion innan han kunde börja den långa vägen tillbaka.

– Först är det tummen upp och sedan ner. Det går inte som planerat med kroppen, säger han.

Vi ses på Afasihuset som ligger alldeles intill slottet i centrala Örebro. Hit kommer Christian Kjellman tre dagar i veckan för kommunikations- och språkträning – och för att umgås och diskutera med de andra deltagarna.

–Det absolut bästa med Afasihuset är sammanhållningen. Vi försöker hjälpa och stötta varandra så mycket som det går, säger han.

Afasihuset är en del av vuxenhabiliteringen i Örebro och erbjuder stöd och träning för vuxna personer med afasi.

Opererades i Schweiz

När Christian fick problem med hjärtat första gången bodde och spelade han innebandy i Schweiz. Det här var 2016 och han hade känt en längre tid att något var fel. Han och sambon Sofia låg på soffan en lördag och tittade på innebandy och hon kunde se hur pulsen dunkade i Christians hals. De åkte in till vårdcentralen och han hade en vilopuls på 120.

–Jag hade problem sedan tidigare med blåsljud på hjärtat. De skickade mig direkt med ambulans till sjukhuset. Sedan opererades jag och fick en ny hjärtklaff och en pacemaker. Det gick väldigt fort så min mamma hann bara precis åka ner till Schweiz, berättar Christian.

Flyttade hem till Örebro

Operationen gick bra, men det blev inget nytt kontrakt i Schweiz. Familjen som väntade sitt första barn flyttade hem till Örebro, där Christian blev spelande tränare för WSK Lindesberg. Den 24 februari 2019 kom nästa bakslag i form av en stroke, när Christian plötsligt vaknade en morgon med blod i munnen och utan känsel i höger hand.

–Jag minns ingenting av det, förutom att jag hade känt mig sjuk och hade haft hög feber veckan innan. Efter operationen låg jag i koma i tio dagar. När läkarna sedan väckte mig kunde jag bara säga lite ”ja” och ”nej”. De har gjort ett bra jobb här, säger Christian med ett leende.

Bakterie i hjärtat

Då visste han inte att han opererats akut två gånger och med nöd och näppe överlevt. Först för en blödning i hjärnan och sedan ytterligare en akut operation när läkarna upptäckte att han hade blodförgiftning och en bakterie i kroppen som hade ätit på hjärtat. Läkarna trodde inte att han skulle överleva.

–Jag har en jäkla vinnarskalle, det bara måste funka, säger Christian.

Svårt med orden

Vägen tillbaka har varit tuff även för den med en vinnarskalle som Christian. Det ligger många timmars träning bakom att han nu kan gå och prata igen. Högerhanden kan han fortfarande inte använda.

–Det har varit en pärs men jag försöker hålla igång! I dag kan jag både skriva och laga mat med vänsterhanden. Det värsta är nog afasin! Jag har fortfarande väldigt svårt att hitta rätt ord. Det har tagit längre tid än jag hade trott.

Går många kilometer

Sedan två år tillbaka kommer Christian till Afasihuset tre dagar i veckan. Han går hit, liksom till Örebro rehabcenter två dagar i veckan, och det blir ett antal kilometer varje dag.

–Jag har en jäkla vinnarskalle, det bara måste funka

–Det är fantastiskt här! Vi äter frukost och läser tidningen tillsammans. Sedan handlar vi eller börjar förbereda lunchen. Vi har också en kommunikationsgrupp där vi pratar om allt möjligt, säger han och tillägger att rutinerna och vännerna här är viktiga.

–Det är skönt att se att man inte är ensam. Det är en kille här, eller egentligen en gubbe, som heter Mats. Han är rolig och

Foto: Carina Järvenhag

Christian Kjellman:

Född: 1985 i Örebro.

Bor: På Öster i Örebro.

Familj: Sambo Sofia och sonen Dylan 4,5 år.

Intressen: Umgås med familjen och med vänner, fotografera och lägga upp bilder på Instagram och så innebandy förstå.

Drivkraft: Har en vinnarskalle och vägrar att ge upp.

Foto: Carina Järvenhag

har hjärtat på rätta stället. Jag träffar också gamla kompisar, även om inte alla har varit så förstående.

Vara en bra pappa

Inte minst för Dylans skull vill Christian bli så bra, både fysiskt och kognitivt, som det bara går. Han säger att det är svårt ibland eftersom Dylan är för liten för att förstå varför hans pappa är som han är.

–Det har varit en omställning, men jag försöker göra saker som andra pappor gör. När jag kommer hem från Afasihuset brukar jag vila en stund och sedan går jag och hämtar honom på förskolan. Mitt förhållande med Sofia är samma gamla vanliga. Vi har varit tillsammans i 14 år och hon känner mig väl. Jag suckar ofta och då säger hon till mig, ”men Crille då”!

Börja arbetsträna nästa år

Ett annat mål för Christian är att börja arbetsträna. När han fick sin stroke var han nyanställd på ett företag och blev uppsagd när han blev sjuk.

–Jag förstår dom. Jag klarar inte av så mycket i dag, men i början av nästa år hoppas jag kunna börja arbetsträna på ett ställe som håller på med e-handel. Om jag ska ge något råd till andra i min situation så är det ”häng i”!

Carina Järvenhag

- Christian Kjellman är en av Örebros mest meriterade innebandyspelare genom tiderna.
- När Christian var 34 år fick han en stroke och afasi.
- I dag går han till Afasihuset tre dagar i veckan för att träna kommunikation och öva på vardagssysslor.

Här får saker och ting ta tid

Afasihuset i Örebro stöttar vuxna personer med afasi på vägen tillbaka till språket och en fungerande vardag med ett socialt sammanhang.

–Här har deltagarna möjlighet att träna språk och kommunikation och dela både glädje och sorg under en längre tid, säger arbetsterapeuten Susanne Öster.

Den här onsdagen står fisksoppa på menyn. ”Suss” Camestig som tidigare var lärare, blandar smör med persilja medan Anders Bejestål, som arbetat som bagare, skivar ost till brödet som ska gratineras i ugnen. Susanne Öster är också utbildad kock och här läggs mycket omsorg på maten.

–Ansvaret för att göra luncherna växlar mellan de deltagarna som är på plats. Vi tränar både på att göra vardagssysslor och på att kommunicera. Vi börjar alltid dagen med att läsa tidningen och diskutera artiklarna, säger Susanne.

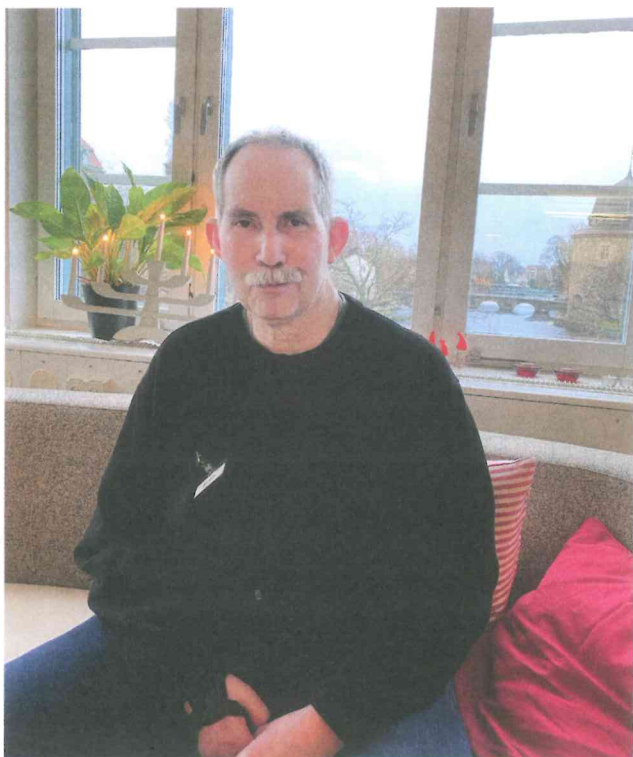
Vara en lugn plats

Det uppstår ofta ett glapp mellan den akuta sjukdomsfasen och behovet av fortsatt rehabilitering. Därför startade Afasihuset för drygt 20 år sedan för att erbjuda träning och social samvaro för vuxna personer med afasi. Här finns arbetsterapeut, hälsopedagog och logoped.

Hälsopedagogen Helena Dahlgren, som har varit med från starten, berättar att det är viktigt att ge deltagarna den tid som behövs.

Foto: Carina Järvenhag

Anders Bejestål

–Min roll, förutom att jag är en stödjande person i gruppverksamheten, är att jag är instruktör i mindfulness och erbjuder detta tre gånger per vecka. Det uppskattas av de som deltar eftersom de stressade alltför mycket innan, säger hon.

Allting är bäst

Afasihuset erbjuder också språklig träning via dator, tisdagskafé och olika studiecirkel. Deltagarna uppmuntras även att använda lokalerna för egna aktiviteter. Det kan vara allt från högläsning till chokladprovning. På frågan vad hon tycker är bäst med Afasihuset svarar Karin Wallner ”allting”.

–Det går inte att välja en sak, utan det bästa är allting. Förra veckan var vi på Solliden och åt julbord, säger hon.

Kostnadsfritt för deltagare

Tvärsöver lunchbordet sitter Erik Jakobson, som tidigare arbetade med systemutveckling. Nu är allt borta berättar han.

Erik Jakobson

–Men jag tränar på dator här och det blir långsamt bättre, säger han.

Afasihuset drivs av Afasiföreningen i Örebro län. Verksamheten finansieras både av region Örebro län och Örebro kommun och personalen är anställd av vuxenhabiliteringen.

Carina Järvenhag

- Afasihuset i Örebro har funnits i 20 år.
- Här tränar vuxna med afasi sitt språk och på vardagliga aktiviteter.
- Andra aktiviteter är digital träning, mindfulness och studiecirkel.